

כ"ו בניסן תשע"ו. 4.5.2016

גיליון מס' 507

פרשת קדושים

נצור לשונך מרע

מאת יענקלה הלפרט. עין צורים

הפרשה שלנו גדושה במצוות שבין אדם למקום ובין אדם לחברו. רבים מהפרשנים מוצאים הקבלה בין עשרת הדברות מסיני למגוון המצוות שבפרשתנו. מבקש אני להתמקד באחת ממצוות הלא תעשה שמופיעה אצלנו, ההוראה "לא תלך רכיל בְּעַמֶּיךָ" (ויקרא י"ט ט"ז).

במדרש תהלים על מזמור נ"ב מובא בפירוט מהו לשון הרע ומהו היזקו: "זהו שאמר הכתוב 'מות וחיים ביד לשון' (משלי י"ח כ"א), שהכל תלוי בלשון, אם בקש אדם לומר לשון הרע אומר, ואם בקש לומר לשון טוב הוא אומר, אל תאמר הואיל ונתנה רשות ללשוני, הרי אני מדבר מה שאני מבקש, כבר הזהירה התורה 'נצור לשונך מרע' [ושפתיך מדבר מרמה] (תהלים ל"ד י"ד)... דבר אחר מי האיש החפץ חיים. אמרו רבותינו מעשה ברוכל אחד שהיה מסבב בעיירות של ציפורי, והיה מכריז ואומר מי מבקש סם חיים? שמעה בתו של ר' ינאי, אמרה לאביה: רוכל אחד מסבב ואומר מי מבקש סם של חיים, אמר לה לכי וקראי לו, הלכה וקראה לו אצל ר' ינאי, אמר ליה איזהו סם של חיים שאתה מוכר, אמר לו אותו הרוכל וכי אין אתה יודע מה הסם הזה? אמר ליה אפילו כן, הודיעני. אמר לו, הביא לי ספר תהילים, הביאו לו וגיללו, והוא מראה לו מה שאמר דוד, מי האיש החפץ חיים וגו', נצור לשונך מרע וגו', מה עשה ר' ינאי, נתן לו ששה סלעים, אמרו לו תלמידיו רבי לא היית יודע הפסוק הזה, אמר להם הן, אלא שבא זה וביררו ביד... בוא וראה כמה קשה לשון הרע, שהוא קשה משפיכות דמים ומגילוי עריות ועבודה זרה, בשלשה עבירות הללו כתיב גדול גדולה, ובלשון הרע כתיב גדולות, בשפיכות דמים כתיב גדול עוני מנשוא (בראשית ד' י"ג), ובגילוי עריות כתיב ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת (בראשית ל"ט ט'), בעבודה זרה כתיב אנא חטא העם הזה חטאה גדולה (שמות ל"ב ל"א), אבל בלשון הרע כתיב יכרת ה' כל שפתי חלקות לשון מדברת גדולות (תהלים י"ב ד'), להודיעך שקשה לשון הרע יותר משלשה עבירות הללו. דבר אחר מות וחיים ביד לשון. קשה לשון הרע משפיכות דמים, לפי שההורג את הנפש אינו הורג אלא אחת, והאומר לשון הרע הוא הורג שלשה, המספרו והמקבלו ומי שנאמר עליו. ומניין אתה למד, מדואג שאמר לשון הרע אל אחימלך לפני שאול, ונהרגו שלשתן, שאול ואחימלך ודואג, אחימלך שנאמר מות תמות אחימלך (שמואל א' כ"ב י"ו), שאול שנאמר וימת שאול במעלו אשר מעל (דברי הימים א' י' י"ג), ודואג שנטרד מן העולם, שנאמר גם אל יתצך לנצח (תהלים נ"ב ז') מן עולם הבא, ומי גרם לו, לשון הרע, שנאמר בבוא דואג האדומי ויגד לשאול.

כבר בעל ה"חפץ חיים" רבי ישראל מאיר הכהן, שחי לפני 3-4 דורות, הבין את החשיבות שיש בהנחלת שמירת הלשון, וחיבר חיבורים חשובים בנושא. ראוי שידבקו בנו חלקים חשובים מתורתו.

היום, כשאנו חשופים ונחשפים ל"פלאי" הטכנולוגיה, אנו גם מודעים ל"מוקשים" הרבים שיש במכשירים המתקדמים שבידינו. אם אלו התגובות חסרות הרסן באתרי האינטרנט השונים, או במכשירים הניידים שעושים כמעט הכל, למעט קפה. ובעיקר תוכניות הרעלאיטי, המשודרות ללא הרף בערוצים המסחריים. תוכניות שהקו המנחה אותם הינו: היאך להתכבד בקלון הזולת, אני ואפסי עוד, הכסף יענה את הכל ועוד מרעין בישין אחרים. הלוואי ונצליח להתנער ולהיפטר מהם.

לא פעם מוצא אני את עצמי מתגעגע לימים שטרם הטלויזיה. אז "יכולתי" לדבר סרה בחבר ורק הוא וקומץ שומעים אחרים ידעו מזאת. היום הכל כתוב בפייסבוק, ואלפי אנשים מזדעזעים בהנאה צרופה. המילים מורידות ומשפילות אנשים מרום מעלתם, וגם אם היתה טעות בכתיבה, התיקון כמעט בלתי אפשרי, כי מי קורא את "סליחה טעינו"?

לו ניתן היה להוסיף היום לתהילים תוספת על האיסור דלעיל, היה צריך להיות כתוב כך: "נצור לשונך מרע, מקלדתך מכתבת רמיה וטלפונך מכזב ומרמה".

יענקלה הלפרט. חבר גרעין נחשון לקיבוץ עין צורים נשוי לשרה בת הגרעין.

אבא ליוספי. שלומית ומליה וסבא לשבעה נכדים. כן ירבו. עובד בקיבוץ.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום unsubscribe בשורת הנושא. יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il
אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il